

BASINÇ

✎ Birim yüzeye etki eden dik kuvvete basınç denir.

✎ basınç "P" harfi ile gösterilir

✎ Basıncın birimi **pascal**'dir.pascal "pa" gösterilir.

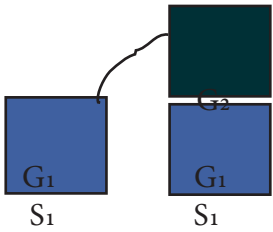
✎ **1pa=1N/m²**

✎ basınç ;katı basıncı,sıvı basıncı ve gaz basıncı olmak üzere 3'e ayrılır.

✎ **1- KATI BASINCI:**Katılar ağırlıklarından dolayı temas ettikleri yüzeylere kuvvet uygulayarak oluşturdukları basınca katı basıncı denir.

✎ katı basıncı cismin ağırlığı ile doğru,cismin yüzey alanı ile ters orantılıdır

✎ katı bir cismin ağırlığı artıktıkça basıncıda artar.

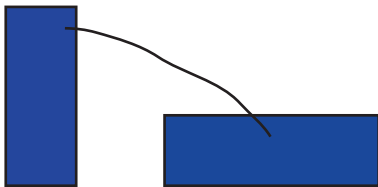

✎ Yukarıdaki şekilde G₁üzerine G₂ cismini bıraktığımızda yüzey alanına uygulanan basınç artar.

1.durum basınç=P₁   P₂>P₁

2.Durum basınç =P₂

✎ Kati bir cismin yüzey alanı artıktıkça basıncıda azalır.

S₁=3cm²   S₂=6cm²

yukarıdaki cismi yatay konuma getirildiğinde yüzey alanı arttığı için yüzeye yapılan basınç azalır

1.durum basınç=P₁   P₁>P₂

2.Durum basınç =P₂

NOT-1: Katı bir cismin (yüzey alanı sabit kalmak koşuluyla) ağırlığı artıktıkça basınç da artar.

katı cismin ağırlığı azaldıkça basıncı da azalır.

NOT-2 Katı bir cismin yüzey alanı artıktıkça basınç azalır.yüzey alanı azaldıkça basınç da artar.

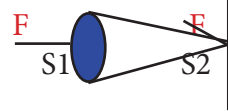
NOT-3:Ağırlık(G)= Kuvvet(F)

ağırlık bir cisme etki eden yerçekim kuvvetidir .

yerçekimi değiştikçe ağırlık değişir,ağırlık değiştikçe cisme etki eden basınç da değişir.

$$\text{BASINÇ} = \frac{\text{KUVVET}}{\text{YÜZEY ALANI}} \quad P=F/S(A)$$

NOT-4:Katılar üzerine uygulanan kuvveti aynen iletir fakat basıncı aynen iletmez.

uygulanan kuvvet S1 ve S2 yüzeylerine aynen iletirken S2 yüzey alanı daha küçük olduğu için uygulanan basınç daha fazladır

bazı canlıların ,yumuşak(çamur,kar,kum,su.... vb)yüzeylerde daha rahat hareket etmek için basıncı azaltacak şekilde adaptasyonlar geliştirmişlerdir. Deve,fil,kutup ayısı gibi canlıların ayak tabanlarının geniş olması .

basıncı azaltmaya yönelik örnekler:

- ✎ kar ayakabılarının tabanlarının geniş olması.
- ✎ trenlerin teker sayısı fazla olması.
- ✎ tank ve iş makinalarının palet kullanması
- ✎ kamyon ve tırların teker sayısının fazla olması
- ✎ ördek ve kazların ayakları perde bulunması

basıncı artırmaya yönelik örnekler:

- ✎ çivi ve raptiyelerinin uçları sivri olması.
- ✎ kramponlara çivi takılması.
- ✎ kışın arac tekerleklerine zincir takılması
- ✎ bıçağın ön kısmı keskin olması
- ✎ patenlerin sivri olması